

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний аграрний університет
Економічний факультет

ПРОГРАМА

**кваліфікаційного іспиту за фахом
для спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
освітнього ступеня «Магістр»**

Рекомендовано
кафедрою права і підприємництва
Протокол №__ від _____ 2018 р.

Схвалено методичною комісією
економічного факультету ЛНАУ
Протокол №__ від _____ 2018 р.

**Перелік дисциплін,
які виносяться на комплексний кваліфікаційний іспит для студентів
ОС «Магістр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»**

1. Бізнес-процеси
2. Інфраструктура підприємницької діяльності
3. Підприємницькі ризики
4. Мерчандайзинг
5. Наукові дослідження в підприємстві
6. Договірне право
7. Біржове право
8. Митне та податкове законодавство
9. Економічна безпека
10. Організація агробізнесу

**Перелік компетентностей випускника
які виносяться на комплексний кваліфікаційний іспит для студентів
ОС «Магістр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»**

Загальні компетенції:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати опорні знання з професійної діяльності у практичній та науково-дослідній діяльності.
- Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел, проведення наукових досліджень із використанням загальних та спеціальних наукових методів;
- Здатність виявляти, класифікувати та вирішувати проблеми.
- Вміння системно, креативно та критично мислити в нестандартних та кризових ситуаціях, генерувати нові ідеї.
- Здатність до самонавчання та саморозвитку.
- Вміння самостійно та свідомо приймати адміністративно-управлінські рішення, виявляти ініціативу і підприємливість, вирішувати спірні проблеми у бізнесі.
- Здатність до нововведень, реалізації інноваційних підходів у підприємницькій діяльності;
- Дотримання техніки безпеки, прав, свобод і законних інтересів громадян
- Здатність презентувати результати навчання та проведених досліджень.

Спеціальні компетенції:

- Здатність проводити комплексні наукові дослідження у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності за окремими напрямками

- Здатність використовувати професійно-профільні знання й практичні навички при формуванні інформаційного забезпечення управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами;
- Здатність установлювати, підтримувати та розвивати ділові відносини із торговельними партнерами, знаходити нові ринки та удосконалювати способи збуту продукції, організувати зовнішньоекономічні операції та біржові торги;
- Здатність розробляти та здійснювати заходи щодо інтеграції бізнес-процесів, підвищення їх ефективності та одержання синергетичного ефекту
- Спроможність визначати стратегічну мету підприємницької діяльності, здійснювати розробку та обґрунтування коротко- і довготрокових стратегій підприємства, їх коригування та функціональне узгодження;
- Здатність розробляти систему управління ризиками інноваційно-інвестиційних проектів та програм у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- Здатність аналізувати та обробляти аналітичні данні для прийняття управлінських рішень щодо проведення торговельних та біржових операцій;
- Здатність застосовувати відповідні галузеві норми права у практичних ситуаціях при роботі з вітчизняними та зарубіжними партнерами, державними органами, для належної формалізації договірних відносин;
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- Здатність приймати самостійні рішення щодо управління бізнесом, торговельними та біржовими структурами та виробляти стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів;
- Вміння узагальнювати зарубіжний практичний досвід організації підприємницької, торговельної та біржової діяльності, думки колег, бізнес-партнерів, споживачів, оцінювати наслідки заходів державного регулювання економіки;
- Здатність приймати рішення при розгляді господарських спорів під час підприємницької діяльності, укладенні біржових угод, розгляді справ про банкрутство;
- Вміння критично оцінювати запропоновані варіанти розвитку бізнесу та обирати оптимальний із них;
- Уміння розробляти та застосовувати інноваційні методики просування товарів, вивчення споживчої поведінки, моніторингу ринкової кон'юнктури.

Програмні результати навчання

Знати:

- основні теоретичні та практичні положення організації та проведення наукових досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- методологію та прийоми наукового аналізу, пошуку та використання науково-технічної інформації на основі сучасних технічних засобів збору та обробки інформації, оформлення результатів дослідження;
- теоретичні і практичні засади економічної безпеки господарської діяльності

- механізми управління бізнес-процесами, методів обґрунтування та експертизи бізнес-проектів, оцінки підприємницьких ризиків
- принципи структурної й функціональної організації та кооперування господарюючих суб'єктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- правила і вимоги охорони праці та виробничої санітарії
- норми права для захисту прав споживачів, способи і процедури правового оформлення договірних відносин та біржових операцій

Вміти:

- давати критичну оцінку певних теоретичних суджень та практичних рекомендацій, обирати ті з них, які принесуть позитивні результати у конкретних економічних умовах;
- адаптувати набуті теоретичні знання у практичну діяльність у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
- формувати раціональну стратегію економічної поведінки в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, визначати цілі та обирати оптимальні методи їх досягнення
- організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
- обґрунтовувати управлінські рішення на основі власного досвіду та знань, думок експертів, провідних спеціалістів та з використанням розрахунково-конструктивних методів
- обирати способи оптимального та оперативного розв'язування проблем у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
- формувати інформаційне середовище щодо якості і безпечності товарів, товарної асортиментної структури, правового поля здійснення торговельно-технологічного процесу.
- формувати нові креативні ідеї у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- удосконалювати організацію торгівлі, комерційної та біржової діяльності здійснювати ефективний менеджмент підприємства;
- оцінювати підприємницькі, комерційні та інвестиційні ризики і формувати комплекс заходів щодо їх нейтралізації;
- оцінювати ефективність підприємницької, торговельної та біржової діяльності та розробляти заходи щодо її підвищення.
- порівнювати економічні процеси в різних країнах світу, аналізувати причини, що призвели до того чи іншого моменту, використовувати досвід зарубіжних країн у національній економіці

БІЗНЕС ПРОЦЕСИ

Тема 1. Сутність процесного підходу до управління підприємством

Передумови і генезис формування функціонального підходу до управління. Особливості функціонального підходу. Еволюція організаційних структур управління. Основні виклики для сучасного бізнесу. Недоліки функціонального управління.

Ланцюжок створення цінності. Поняття ланцюжка створення цінності. Основні й допоміжні види діяльності. Місце підприємства у ланцюжку створення цінності. Ланцюжок постачання. Модель SCOR.

Поняття бізнес-процесу. Бізнес-процес як об'єкт управління. Складові бізнесу-процесу. Види процесів.

Процесний підхід до управління підприємством. Поняття процесного підходу до управління підприємством. Роль системи бізнес-процесів підприємства в забезпеченні досягнення його цілей. Доцільність впровадження процесного управління на підприємстві. Цілі і завдання управління бізнес-процесами. Цикл управління бізнес- процесами.

Тема 2. Моделювання бізнес-процесів підприємства

Ідентифікація бізнес-процесів підприємства. Способи опису бізнес-процесів. Види й складові моделей. Моделі «as-is» й «to-be». Структурний аналіз і проектування бізнес-процесів. Декомпозиція бізнес- процесів. Блок-схема бізнес-процесу. Карта взаємозв'язків.

Моделювання бізнес-процесів, види і складові моделей. Поняття та сутність CASE-технологій. Огляд методологій моделювання бізнес-процесів. Сімейство методологій IDEF. Методологія ARIS. Нотація моделювання бізнес-процесів BPMN. Workflow.

Використання референтних моделей бізнес-процесів. Найбільш розповсюджені референтні моделі бізнес процесів. Джерела інформації про моделі процесів.

Тема 3. Симуляція бізнес-процесів

Симуляція бізнес-процесу як інструмент його аналізу та оптимізації. Поведінка процесу. Синтаксична коректність. Семантика процесу. Семантична коректність процесу. Структурна стійкість процесу. Нестійка поведінка.

Види симуляції процесів. Покрокова симуляція. Кількісна симуляція. Приклад проведення симуляції.

Організація проведення симуляції бізнес-процесів. Технологія проведення симуляції за допомогою методології BPMN. Висновки та пропозиції, які можуть бути зроблені за результатами симуляції. Оптимізація наявного бізнес-процесу за результатами проведеної симуляції.

Тема 4. Впровадження бізнес-процесів

Підходи до впровадження процесного управління на підприємстві. Організаційна структура управління підприємством за процесного підходу. Планування й організація заходів із впровадження бізнес- процесу. Команда з упровадження процесного управління.

Регламентація бізнес-процесів підприємства. Завдання регламентації бізнес-процесів. Структура регламенту бізнес-процесу. Шаблон регламенту бізнес-

процесу.

Безперервний менеджмент процесів. Зміст і завдання безперервного менеджменту процесів. Етапи безперервного менеджменту процесів.

Тема 5. Вимірювання і аналіз бізнес-процесів підприємства

Оцінка стратегічної значущості бізнес-процесів. Критичні фактори успіху. Оцінка стратегічної значущості бізнес-процесів і пріоритетності їх вдосконалення. Процедура вимірювання бізнес-процесів. Ключові показники діяльності (KPI).

Сутність і архітектура збалансованої системи показників (ЗСП). Традиційна система управлінського контролю. Роль нематеріальних активів у забезпеченні успішності підприємства. Сутність збалансованої системи показників (ЗСП). Альтернативні підходи до збалансованої оцінки й управління діяльністю підприємства. Архітектура ЗСП. Етапи впровадження ЗСП. Переваги і недоліки, основні результати впровадження ЗСП. Критерії успішності впровадження ЗСП на підприємстві.

Ключові показники діяльності (KPI) для вимірювання бізнес-процесів. Критерії й показники ефективності бізнес-процесів. Логіка встановлення KPI для вимірювання бізнес-процесів.

Процедура вимірювання бізнес-процесів. Аналіз бізнес-процесів. Інструменти аналізу бізнес-процесів.

Тема 6. Удосконалення бізнес-процесів підприємства.

Основні підходи до вдосконалення бізнес-процесів підприємства. Постійне вдосконалення. Принципи якості Демінга. Цикл Шухарта – Демінга. Ключові концепції постійного вдосконалення бізнес-процесів. Концепція кайдзен, її переваги та недоліки. Методика «шість сигм».

«Проривне» вдосконалення бізнес-процесів. Сутність і відмінні риси «проривного» вдосконалення бізнес-процесів. Характеристика методів «проривного» вдосконалення бізнес-процесів.

Концепція реінжинірингу бізнес-процесів. Поняття реінжинірингу бізнес-процесів (РБП). Ознаки РБП. Основні цілі й методи бізнес-реінжинірингу. Базові принципи РБП. Задачі РБП на підприємстві. Послідовність процедури реінжинірингу. Підходи до проведення РБП. Типові результати, переваги і недоліки РБП.

ІНФРАСТРУКТУРА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Суть і характеристика товарного ринку

Роль ринку в процесі суспільного відтворення. Умови функціонування вільного ринку. Економічні функції ринку. Ознаки класифікації ринків. Визначення товарного ринку та основні умови його функціонування.

Головні ознаки ринку товарів. Структура ринку товарів залежно від їх використання. Елементи моделі товарного ринку і їх взаємозалежність. Умови формування товарного асортименту. Особливості видів конкурентних ринків і методи їх регулювання.

Державне регулювання товарного ринку. Значення економічних методів регулювання товарного ринку.

Тема 2. Суть і зміст інфраструктури ринку

Суть поняття «інфраструктура». Роль інфраструктури в системі ринків. Спрямованість окремих інститутів ринкової інфраструктури. Види ринкової інфраструктури.

Основні функції інфраструктури товарного ринку.

Елементи інфраструктури товарного ринку. Торговельні підприємства і організації. Комерційно-посередницькі організації. Організації з надання послуг. Інформаційні організації. Фінансові організації. Контролюючі організації. Юридичні організації. Організації з кадрового забезпечення.

Проблеми розвитку інфраструктури товарного ринку в сучасних умовах.

Тема 3. Принципи і особливості діяльності маркетингових посередників на товарному ринку

Періоди й етапи розвитку торговельного підприємництва. Форми торговельного підприємництва й елементи інфраструктури. Суть торгівлі та її функції (комунікативна, компенсуюча, розподільна, ціноутворююча, стабілізуюча, прогноуюча, інтегруюча). Особливості маркетингової діяльності торговельного підприємства. Торговий маркетинг. Елементи маркетингової діяльності торговельного підприємства.

Тема 4. Макроорганізація оптової торгівлі

Етапи трансформації категорії «оптова торгівля». Суть оптової торгівлі. Роль і значення оптової торгівлі в ринковій економіці. Об'єктивна необхідність оптової торгівлі та причини її розвитку. Функції оптової торгівлі. Організаційні форми оптової торгівлі. Переваги і недоліки прямої форми оптової реалізації товарів. Комерційні форми реалізації товарів. Незалежні і залежні посередники.

Особливості функціонування на товарному ринку дилерів і дистриб'юторів. Специфіка функціонування комісіонерів і консигнаторів. Особливості функціонування агентів і брокерів. Особливості організації оптової торгівлі в США. Організація оптової торгівлі в Німеччині. Організація оптової торгівлі в Японії.

Тема 5. Підприємства оптової торгівлі

Класифікаційні ознаки і видовий склад оптових підприємств. Особливості функціонування комерційно-посередницьких фірм на товарному ринку. Організаційна структура комерційно-посередницької фірми. Особливості функціонування комерційно-посередницьких фірм в сучасних умовах. Ознаки торгового дому. Види торгових домів залежно від різних класифікаційних ознак. Організаційна структура торгового дому. Основні функції підрозділів торгового дому.

Особливості оптового магазину як різновиду підприємства оптової торгівлі. Види оптових магазинів.

Тема 6. Організація посередницької діяльності на ринку

Етапи оптової закупівлі товарів. Основні критерії оцінки потенційних

постачальників, що враховуються в закупівельній діяльності. Методи оптового продажу товарів зі складу, які використовують оптові торгові підприємства. Ознаки і сфери кооперації в оптовій торгівлі. Організаційні структури та сумісні функції торговельних підприємств, які мають місце в рамках добровільних торгових ланцюжків. Організаційні форми збуту товарів між товаровиробниками й торговельними підприємствами.

Суть франчайзингу та основні сфери його застосування. Види франчайзингу.

Переваги і недоліки франчайзингу для учасників договору франшизи - франчайзера та франчайзі.

Специфіка договірних взаємовідносин комітента та комісонера. Характер взаємовідносин між консигнантом і консигнатором. Специфіка агентських угод. Взаємовідносини між товаровиробником і дистриб'ютором.

Тема 7. Виробнича і транспортно-експедиційна діяльність

Поняття виробничої діяльності у сфері обігу. Види виробничих послуг. Порядок формування ціни на виробничі послуги. Значення транспортного вслуговування споживачів. Методи транспортного обслуговування споживачів. Поняття маршрутизації перевезень продукції. Етапи складання узгоджених графіків доставки продукції споживачам та їх зміст.

Тема 8. Торгово-посередницька діяльність на товарному ринку

Ознаки торгово-посередницької діяльності в нових умовах господарювання. Принципові відмінності умов функціонування торгового посередництва в умовах планової та ринкової економіки. Види та форми товарообігу.

Показники, які характеризують продаж товарів торгово-посередницькими структурами.

Особливості формування цінової політики торговими посередниками.

Методи встановлення цін на продукцію, реалізується. Порядок встановлення торгової націнки до ціни продукції, що реалізується. Види знижок до ціни товару.

Тема 9. Інформаційна й організаційно-комерційна діяльність

Поняття інформаційних та організаційно-комерційних послуг. Види інформаційних і організаційно-комерційних послуг. Напрями діяльності маркетингових та інформаційно-комерційних центрів.

Специфіка діяльності консалтингових фірм. Експертне консультування. Процесне консультування. Навчальне консультування.

Тема 10. Роздрібна торгівля

Характеристика роздрібною торгівлі, її особливості і тенденції розвитку в сучасних умовах. Функції, властиві роздрібній торгівлі. Види і методи здійснення магазинної роздрібною торгівлі. Основні типи позамагазинної роздрібною торгівлі.

Види підприємств роздрібною торгівлі залежно від пропонованого асортименту товарів і послуг. Види роздрібних торговельних підприємств

залежно від форми власності. Вибір цільового ринку для ефективного функціонування роздрібно-торговельного підприємства. Призначення товарного асортименту для забезпечення стабільності роздрібної торгівлі і конкурентоспроможності роздрібно-торговельного підприємства. Зміст елементів формування товарного асортименту роздрібно-торговельного підприємства. Елементи, що визначають рівень торгового обслуговування покупців.

Тема 11. Організатори оптового обігу товарів і послуг

Визначення та основні функції біржі. Основні риси біржової торгівлі. Етапи еволюції біржової торгівлі. Визначення товарної, фондової і валютної бірж. Різниця між приватними та державними біржами. Відкрита і закрита біржі. Біржі реального товару, ф'ючерсні біржі й опційні. Зміст опційної операції. Види опційних операцій. Специфіка біржової операції хеджування. Види хеджування.

Біржова спекуляція. Форми спекулятивних біржових операцій. Специфічні риси аукціонної торгівлі. Види аукціонів. Техніка проведення аукціону. Взаємовідносини продавців і покупців з організатором аукціонного торгу. Особливість ярмарку. Основні цілі проведення ярмарків. Ознаки класифікації ярмарків. Основні організаційні моменти проведення ярмарку. Специфічні особливості виставки. Ознаки класифікації та види виставок. Етапи підготовки і проведення виставки.

Причини створення оптових продовольчих ринків в Україні. Функції оптових продовольчих ринків. Структура оптових продовольчих ринків.

Тема 12. Лізинг

Лізинг і його основні форми. Види активів, які найбільш часто є об'єктами сервісного лізингу. Переваги і недоліки сервісної та фінансової форм лізингу. Позиція орендаря при аналізі лізингових операцій. Етапи проведення кількісного аналізу лізингових операцій для орендаря. Переваги лізингу як форми фінансування для орендаря. Етапи аналізу ефективності лізингових операцій для власника майна.

Тема 13. Персональний продаж

Поняття "популяризація" та її основні цілі. Елементи комплексу (системи) популяризації. Чинники, які впливають на формування бюджету популяризації. Роль реклами у комплексі популяризації та її вплив на величину продажів туристичного продукту. Вибір змісту реклами у контексті психологічного впливу на мотиви споживача. Значення носіїв реклами у просуванні туристичних послуг.

Особливості персонального продажу у сфері надання туристичних послуг.

ПІДПРИЄМНИЦЬКІ РИЗИКИ

Тема 1. Неминучість ризику в господарській діяльності підприємств

Об'єктивність постановки проблеми підприємницького ризику, його суть. Поняття «визначеність», «ризик», «невизначеність», їх якісні відмінності. Прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, ризику й

невизначеності. Ситуації, пов'язані з ризиком. Поняття «підприємницький ризик», «об'єкт» і «суб'єкт» ризику. Об'єктивні й суб'єктивні джерела виникнення ризику. Аналіз ситуацій виникнення ризиків. Причини виникнення максимального ризику. Політика управління ризиком, її роль у цілеспрямованому розвитку підприємства (фірми). Визначення стратегії ризику, оцінка ризику - основні напрямки політики управління ризиком. Принципи управління ризиком.

Тема 2. Сутність і класифікація підприємницьких ризиків

Ризики у виробничій діяльності. Фінансові ризики. Банківські ризики. Класифікація ризиків за: рівнем економічного управління; тривалості впливу ризику; сфері діяльності виробника; характеру прояву; систематичності впливу. Аналіз спектра ризиків, що впливають на діяльність виробників. Зовнішні й внутрішні ризики виробників. Категорії страхового, валютного й ризику форсмажорних обставин. Внутрішні економічні ризики як відбиття діяльності господарюючих суб'єктів. Поняття систематичних ризиків: ризик інфляції, зміни процентних ставок. Сутність несистематичних ризиків: галузевий і фінансовий ризики. Історія виникнення теорій ризику.

Тема 3. Теорія прийняття рішень в умовах ризику

Вибір в умовах ризику. Ризик у загальній статистичній теорії прийняття рішень. Фактори, що впливають на величину ризику при прийнятті рішень. Поводження суб'єкта господарювання залежно від його схильності до ризику. Локальна й глобальна відмова від ризику. Відмова від ризику за розміром його наслідків.

Тема 4. Методи оцінки підприємницьких ризиків, класифікація вимірів ризику

Різноманітність методів виміру ризику. Класифікація методів: загальні й спеціальні; кількісні і якісні. Загальні методи виміру підприємницького ризику. Класифікація областей ризику. Поняття й формування областей ризику. Зменшення ризику за рахунок вивчення механізму формування прибутку. Диверсифікованість ризику по стадіях життєвого циклу.

Тема 5. Система кількісних оцінок підприємницького ризику

Кількісна оцінка як основа для використання статистичних методів виміру підприємницького ризику. Загальні підходи до кількісної оцінки ризику в спектрі економічних проблем. Основні категорії ризику. Рівень ризику й ризик часу. Відносні оцінки ризику: премія за ризик, мінливість очікуваних результатів. Імовірність настання події – основа кількісної оцінки ризику. Об'єктивна й суб'єктивна ймовірності. Критерії вибору ступеня ризику.

Тема 6. Експертні оцінки виміру ризику

Характеристика експертних процедур. Загальна схема експертизи. Підготовка експертизи. Методи обробки експертної інформації: статистичні методи, алгебраїчні методи тощо. Оцінка погодженості думок експертів.

Тема 7. Ризик і теорія ігор

Основні поняття ігор. Ціль гри. Класифікації ігор. Рівноважна стратегія й ризикова стратегія. Ризик в іграх природи й в іграх проти гравця. Критерії прийняття оптимальних рішень. Вибір оптимальної стратегії розвитку фірми в умовах ризику й невизначеності.

Тема 8. Ризик на фінансовому ринку

Сучасна фінансова теорія й ринок капітальних активів. Співвідношення ризику й доходу. Оцінка віддачі від вкладених коштів. Розрахунок очікуваних доходів в умовах ризику й невизначеності. Коефіцієнт варіації як критерій вкладення грошей в інвестиційний проект. Статистична модель вибору портфеля інвестора. Ризик портфеля. Ефект диверсифікованості портфеля. Міра чутливості цінних паперів до ринку. Визначення необхідної норми прибутковості проекту. Визначення ризику з використанням ліній надійності ринку. Ринок і загальна рівновага. Методи визначення доцільності інвестицій з урахуванням ризику: метод еквівалента впевненості; аналіз чутливості реагування.

Тема 9. Методи зниження ризику в різних сферах діяльності виробників

Способи й принципи зниження ризику: запобігання ризику, утримання ризику, передача й зниження ступеня ризику. Методи зниження ризику на сучасному фінансовому ринку. Фінансові ф'ючерси й опціони. Хеджування контрактів і опціонів. Управління валютними ризиками. Методи зниження валютного ризику. Методи зниження банківського ризику. Страхування операцій із цінними паперами.

МЕРЧАНДАЙЗИНГ

Тема 1. Теоретичні основи мерчандайзингу. Визначення мерчандайзингу. Головна мета мерчандайзингу. Можливості і обмеження мерчандайзингу. Типові помилки в мерчандайзингу. Основа мерчандайзингу. Портрет типового споживача нашого часу: чоловіки, жінки, діти, пенсіонери. Загальні закономірності здійснення покупок: площа ареалу магазину, час покупки, імпульсивність покупки. Переобладнання магазину. Психологічні аспекти поведінки покупця. Зміни в ритмі життя і в стилі покупок.

Тема 2. Мерчандайзинг в системі технологій маркетингу і менеджменту. Поняття мерчандайзингу. Принципи мерчандайзингу. Інструменти мерчандайзингу. Задачі мерчандайзингу товаровиробника і роздрібних продавців. Трьохрівнева концепція мерчандайзингу. Стандарти мерчандайзингу: загальні положення, типова схема планування торгового залу, планограми викладки товарів, карта викладки товару для фірмової секції. Контроль за відповідністю стандартам мерчандайзингу.

Тема 3. Основні елементи технологій мерчандайзингу. Категорійний

менеджмент виробника і роздрібною торгівлі. Складові категорійного менеджменту. Асортимент і цінова політика. Роль логістики в забезпеченні конкурентоспроможності торгової компанії. Параметри, які визначають формат торгівлі.

Тема 4. Фірмовий стиль. Перший рівень трьохрівневої концепції мерчандайзингу. Зовнішній вигляд магазину і територія навкруг нього. Сприйняття магазину цільовою групою покупців. Назва, рекламний салоган і вивіска. Кольорові рішення для оформлення магазину. Вхідна зона і вітрини магазину. Територія навкруг магазину. Паркування.

Тема 5. Торговий зал. Другий рівень трьохрівневої концепції мерчандайзингу. Планування торгового залу. Коефіцієнт ефективності використання загальної площі магазину. Оптиміальне співвідношення торгової і неторгової площі магазину. Виділення основних зон в торговому залі: вхідна зона, касова зона, площа, зайнята торговим обладнанням, магістраль для основного потоку покупців. Розміщення торгового обладнання. Коефіцієнт установочної площі. Пріоритетні зони в магазині. Особливості освітлення продовольчих і непродовольчих товарів. Система навігації в магазині.

Тема 6. Інструменти боротьби за покупця в місцях торгівлі. Фактори, які впливають на вибір покупця. Колір і освітлення. Асоціації і колір. Форма і рух. Аромамаркетинг. Напрями аромамаркетингу. Обладнання для аромамаркетингу. Як правильно використовувати музику. Золоте правило музики в роздрібній торгівлі. POS – матеріали, їх характеристика, варіанти і можливості їх використання.

Тема 7. Організація роботи мерчандайзера. Категоризація торгових точок. Визначення штату мерчандайзерів. Маршрутизація як планування робочого часу мерчандайзера. Контроль за роботою мерчандайзерів. Посадова інструкція мерчандайзера. Особливості роботи торгового представника і менеджера по продажам. Вимоги до торгових представників.

Тема 8. Викладка товару в торговому залі. Загальні правила викладки. Рівень очей і витягнутої руки. Пріоритетні місця на полицях. Розрахунок площі викладки товару в залежності від його долі в товарообороті. Викладка по товарним групам. Прийоми «стіни замка» і «міцний горішок». Вертикальна викладка. Горизонтальна викладка. Дисплейна викладка. Палетна викладка. Оформлення цінників.

Тема 9. Особливості викладки продовольчих і непродовольчих товарів. Особливості викладки бакалейної продукції. Особливості викладки молочної продукції (йогуртів, сиру). Особливості викладки у відділі „Овочі і фрукти”. Особливості викладки у відділі „Заморожені продукти”. Особливості викладки м’яса і м’ясопродуктів. Особливості викладки алкогольної продукції. Особливості викладки побутової техніки і електроніки. Особливості викладки в

магазинах взуття. Особливості викладки в магазинах одягу. Особливості викладки в магазинах „Товари для дому”.

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Тема 1. Наука як продуктивна сила

Сутність науки та її цілі. Функції науки. Класифікація наук. Мета і завдання фундаментальних та прикладних наук.

Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Категорії наукових і науково-педагогічних працівників. Показники наукового потенціалу країни, результатів наукової та науково-дослідної роботи.

Формування вченого як особистості та режим його праці. Особливості творчої праці в дослідницькій роботі. Основні психофізіологічні риси діяльності вчених. Проблема підтримання працездатності вченого.

Тема 2. Філософські та загальнонаукові методи економічних досліджень

Загальна характеристика методів економічних досліджень. Функції і риси методів. Класифікація методів.

Філософські (фундаментальні) методи дослідження. Діалектичний метод пізнання.

Загальнонаукові методи дослідження. Аналіз і синтез. Індукція і дедукція. Аналогія і моделювання. Абстрагування і конкретизація. Системний аналіз. Аргументація. Формалізація. Спостереження.

Тема 3. Конкретно-наукові методи дослідження

Історичний метод. Абстрактно-логічний метод. Статистико-економічний метод. Монографічний метод. Розрахунково-конструктивний метод. Балансовий метод. Комплексно-програмно-цільовий метод. Експериментальний метод. Економіко-математичний метод. Соціологічний метод.

Тема 4. Методи опитування в економіці

Суть та особливості опитування. Умови отримання достовірної і надійної інформації. Заходи для посилення надійності одержуваної інформації.

Види опитування. Одноразове і багаторазове. Усне, письмове, інтернет-опитування. Просте і поглиблене опитування.

Метод інтерв'ю. Інтерв'ю стандартизоване, напівстандартизоване та вільне. Вільні нестандартні і формалізовані інтерв'ю. Основні фази ведення інтерв'ювання.

Тема 5. Анкетний метод дослідження

Суть та особливості анкетування. Умови застосування анкетного методу.

Організація анкетного дослідження та приготування до нього.

Питання анкети. Відкриті і закриті. Черговість питань в анкеті.

Правила побудови анкети. Вимоги до загальної структури анкети.

Тема 6. Організація наукового дослідження

Сутність наукових досліджень та їх класифікація.

Основні етапи в організації наукових досліджень.

Вибір проблеми та конкретизація теми дослідження. Актуальність теми. Визначення мети та завдань наукового дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Формування робочої гіпотези. Встановлення наукової новизни і практичної значимості.

Основи методики планування наукового дослідження. Робочий план. Календарний план-графік наукового дослідження. Схема обґрунтування теми наукового дослідження.

Стратегії наукових досліджень. Лінійна, циклічна, розгалужена, адаптивна стратегія, стратегія приростів наукового дослідження, випадковий пошук.

Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність. Види ефективності наукових досліджень.

Тема 7. Інформаційна база наукових досліджень

Роль інформації в наукових документах. Критерії визначення її якості. Класифікація джерел наукової інформації. Класифікація наукових документів. Первинні і вторинні наукові документи.

Способи передачі змісту наукового документа в науковому дослідженні. Цитування та інтерпретація тексту.

Режим доступу до наукової інформації. Відкрита інформація та інформація з обмеженим доступом.

Структура і призначення наукових документів. Форми сигнальної інформації.

Принципи збору інформаційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Правила складання бібліографії.

Тема 8. Основні положення наукової методології

Місце теорії в наукових дослідженнях. Наукова ідея, гіпотеза, категорія.

Методологія і методи наукового пізнання. Загальна методологія і часткова методологія. Метод. Методика. Метод науки. Діалектичний підхід в наукових дослідженнях. Метафізичний метод.

Основні групи загальних методів наукового дослідження. Емпіричні методи. Методи, які використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях. Методи теоретичного дослідження. Умовивід. Правила аргументації.

Спеціальні методи економічних досліджень. Методи збору та узагальнення інформації. Правила побудови таблиць. Методи аналізу. Методи прогнозування. Методи моделювання.

Тема 9. Евристичні методи досліджень

Суть евристичних методів та їх моделі. Поняття евристики.

Основні евристичні методи досліджень. Метод “мозкового штурму”. Метод “конференції ідей”. Метод експертних оцінок. Метод Дельфі. Метод контрольних запитань. Методи асоціацій та аналогій. Морфологічний аналіз. Функціональний аналіз.

Тема 10. Презентація результатів науково-дослідної роботи

Оформлення науково-дослідної роботи.

Оприлюднення результатів наукових досліджень як елемент наукової діяльності. Форми оприлюднення. Функції наукових публікацій.

Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення. Елементи наукової статті. Мова та стиль наукового дослідження.

Процес підготовки наукової публікації.

Науковий виступ, участь у наукових дебатах. Використання в науковому виступі ілюстративного матеріалу.

ДОГОВІРНЕ ПРАВО

Тема 1. Поняття та загальна характеристика договірних прав в Україні

Публічно - правові та приватноправові відносини у сфері підприємництва. Поняття і предмет договірних прав. Метод і принципи договірних прав та їх закріплення в чинному законодавстві. Свобода договору та випадки її обмеження. Система договірних прав та характеристика його основних інститутів.

Джерела договірних прав. Нормативно-правові акти та їх види. Аналогія закону та аналогія права. Договір та акти державних органів.

Тема 2. Укладення договору. Договірні умови

Укладення договору. Способи укладення договорів. Загальний порядок та умови укладення договору. Момент та місце укладення договору. Поняття оферти, вимоги до оферти, відмінність оферти від реклами та інших запрошень до оферти. Поняття та ознаки публічної оферти.

Праворегулювання форм договорів. Поняття та значення форми договору. Укладення договору шляхом складання одного документу, типовий бланк, примірний договір та типовий договір.

Зміна та розірвання договору. Зміна та розірвання договору за погодженням сторін. Зміна та розірвання договору за ініціативою однієї із сторін: підстави, порядок та форма; зміна та розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Наслідки зміни та розірвання договору, момент зміни та розірвання договору.

Поняття та значення змісту договору. Поняття та значення істотних умов договору, склад істотних умов договору.

Тема 3. Виконання та припинення договірних зобов'язань

Поняття виконання договірних зобов'язань. Принципи виконання зобов'язань. Принцип належного виконання договору. Суб'єкти виконання. Виконання належній особі та належною особою. Виконання зобов'язання третіми або третім особам. Виконання дольових, солідарних, субсидіарних зобов'язань, права та обов'язки сторін при виконанні солідарних зобов'язань, виконання солідарних зобов'язань одним з боржників. Передоручення та переадресування. Предмет виконання.

Строк виконання. Виконання в розумний строк. Строк виконання, який визначений визначеним моментом вимоги. Проміжні строки виконання. Прострочення виконання. Дострокове виконання зобов'язання. Місце виконання. Спосіб виконання. Виконання частинами. Порядок і черговість виконання договірних зобов'язань. Одночасне виконання зобов'язань.

Виконання зустрічних зобов'язань. Особливості припинення зобов'язання неможливістю його виконання. Підтвердження виконання.

Поняття та підстави припинення договірних зобов'язань.

Тема 4. Забезпечення виконання договірних зобов'язань

Поняття та види забезпечення виконання договірних зобов'язань. Форма договору щодо забезпечення виконання зобов'язання та наслідок її недотримання. Можливість застосування способів забезпечення виконання зобов'язань не передбачених законом.

Поняття неустойки. Види та форми неустойки. Види неустойки за її співвідношення зі збитками. Значення класифікації неустойки за видами та формами. Випадки застосування законної неустойки. Особливості класифікації поняття неустойки, штрафу та пені за господарським законодавством.

Поняття гарантії. Особливості гарантії, які виокремлюють її з кола інших видів забезпечення виконання зобов'язань. Порядок видання гарантії. Підстави та порядок звернення вимог до гаранта. Порівняльна характеристика гарантії та поруки.

Завдаток як вид забезпечення виконання зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання забезпеченого завдатком. Відмежування завдатку та авансу.

Тема 5. Правові наслідки порушення умов договору

Поняття договірної відповідальності. Відповідальність і санкція. Особливості договірної відповідальності. Проблеми розмежування невиконання від неналежного виконання зобов'язання. Види договірної відповідальності. Дольова, солідарна та субсидіарна відповідальність. Розмежування субсидіарної відповідальності та відповідальності боржника за дії третіх осіб. Форми договірної відповідальності. Поняття відшкодування збитків. Склад збитків. Реальні збитки і упущена вигода. Порівняння складу збитків за ЦК та ГК. Збитки і шкода. Сплата неустойки. Втрата завдатку. Інші форми відповідальності.

Порушення договору як підстава відповідальності. Причинний зв'язок та проблеми впливу причинного зв'язку притягнення особи до відповідальності. Вина як умова відповідальності. Випадки, коли відповідальність настає без вини. Презумпція вини особи, яка прострочила та її значення в обороті.

Обставини, що впливають на відповідальність боржника. Поняття неможливості виконання та його види. Поняття обставин непереборної сили та їх значення. Наслідки настання неможливості виконання під час прострочення боржника. Поняття та наслідки прострочення кредитора. Інші підстави звільнення боржника від відповідальності за невиконання чи неналежне виконання зобов'язання.

Тема 6. Загальні положення про договори у сфері підприємницької діяльності

Поняття зобов'язання і договору, співвідношення зобов'язання і договору за цивільним та Господарським кодексами України. Поняття підприємницького договору та функції договору у підприємницькій діяльності.

Класифікація договорів у підприємницькій діяльності: за суб'єктивним складом, метою укладення тощо. Попередній договір. Форма підприємницького договору та наслідки недотримання форми договору в господарських відносинах.

Порядок укладання господарських договорів. Пропозиція (оферта) та її види. Умови дійсності оферти. Зміст господарського договору. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними та неукладеними.

Підстави та порядок внесення змін до договору. Порядок та підстави розірвання договору за законодавством України.

Тема 7. Договори про передачу майна у власність

Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види.

Загальна характеристика договору роздрібної купівлі-продажу. Порядок заняття торгівельною діяльністю і правила обслуговування населення. Відповідальність суб'єктів підприємництва за порушення правил торгівельної діяльності та торгівельного обслуговування покупців.

Поняття та ознаки оптової купівлі-продажу. Суб'єкти оптової торгівлі, їх права та обов'язки. Предмет договору оптової купівлі-продажу. Поняття та значення товарних бірж, порядок їх створення та функціонування. Учасники біржової торгівлі. Порядок встановлення правил біржової торгівлі.

Договір поставки, сторони та істотні умови. Міжнародні правила тлумачення торгівельних термінів ІНКОТЕРМС. Договір контрактації.

Договір міни: поняття та особливості. Договір безоплатної передачі майна у власність (дарування). Приватизація державного та комунального майна в Україні. Суб'єкти приватизації та порядок визначення способу приватизації майна в Україні (аукціон, тендер тощо). Особливості укладення договору купівлі-продажу в процесі приватизації та його зміст.

Тема 8. Договори про передачу майна у користування

Поняття та зміст договору найму (оренди). Загальна характеристика прав та обов'язків сторін за договором оренди. Предмет договору оренди. Порядок визначення розміру та внесення орендної плати. Особливості порядку використання предмета оренди, зміна порядку використання орендованого майна. Порядок передання майна в суборенду. Підстави для відмови від договору оренди та його розірвання.

Види договорів найму (оренди).

Поняття договору прокату та особливості його правового регулювання. Особливості оренди державного та комунального майна. Суб'єкти та предмет договору оренди державного та комунального майна. Порядок укладання договору оренди державного та комунального майна. Правові наслідки припинення договору оренди державного та комунального майна.*

Договір лізингу. Істотні умови договору лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу. Концесійний договір: поняття, сторони, істотні умови та види. Договір комерційної концесії.

Тема 9. Договори про виконання робіт

Поняття і види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика

договору підряду. Зміна та розірвання договору підряду. Порядок і строки пред'явлення позовів у випадку виявлення недоліків в роботі.

Особливості договору підряду на капітальне будівництво. Правовий статус генерального замовника, підрядника, і субпідрядника. Істотні умови договору будівельного підряду. Строки в договорі підряду (загальні і проміжкові), наслідки порушення строків виконання робіт. Поняття кошторису та його види. Особливість передання результатів робіт та порядок оформлення акту приймання-передачі в договорі будівельного підряду. Ризик випадкового знищення або пошкодження майна при виконанні будівельних робіт.

Особливості договору підряду на проектні та пошукові роботи. Об'єкт та предмет договору. Виконання, передання та прийняття, оплата робіт за договором.

Тема 10. Договори про надання юридичних та фактичних послуг

Агентські відносини у сфері господарювання: сторони та предмет договору. Поняття та зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін за договором доручення. Припинення зобов'язань за договором доручення.

Особливості договору комісії за законодавством України. Правовий статус комісіонера та комітента., їх права та обов'язки. Договір консигнації. Умови договору комісії та підстави для відступу від умов договору комісії при його виконанні.

Договір зберігання, його істотні умови та форма. Сторони в договорі зберігання. Форма договору зберігання. Строк і ціна в договорі зберігання. Відповідальність за порушення умов договору зберігання. Спеціальні види зберігання: зберігання на товарному складі, зберігання речей у готелях, камерах схову, охорона майна державними організаціями тощо.

Договір страхування. Правове регулювання страхової діяльності у сфері підприємництва. Види договору страхування.

Транспортні договори та їх види. Система та види перевезення вантажів, їх правове регулювання. Загальна характеристика сторін за договором перевезення вантажів. Істотні умови договору перевезення вантажів. Перевізні документи та їх види. Відповідальність за порушення умов договору перевезення вантажів.

Договір перевезення пасажирів і багажу. Права та обов'язки сторін за договором перевезення пасажирів і багажу. Договір транспортного експедирування, сторони та істотні умови. Порядок виконання договору транспортного експедирування.

Тема 11. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин

Загальна характеристика законодавства щодо правового регулювання розрахункових та кредитних відносин.

Поняття та загальна характеристика договору позики. Істотні умови договору позики. Новація у відносинах позики. Відповідальність за порушення позики.

Договір позики та договір кредиту. Поняття та істотні умови договору кредиту. Співвідношення понять кредит і договір кредиту. Сторони договору кредиту, поняття фінансової установи та їх види. Права та обов'язки сторін за

договором кредиту. Способи забезпечення виконання зобов'язань за договором кредиту.

Правова природа договору банківського рахунку. Сторони за договором банківського рахунку, їх права і обов'язки. Види рахунків та порядок відкриття банками рахунків суб'єктам господарювання. Підстави та наслідки розірвання договору банківського рахунку.

Банківський вклад та його види. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу. Відповідальність сторін за порушення умов договору банківського вкладу.

Правове регулювання безготівкових розрахунків у підприємницькій діяльності. Особливості розрахунків із застосуванням платіжних доручень, чеків, акредитивів та інкасо.*

Поняття готівкових розрахунків та порядок їх здійснення. Обмеження готівкових розрахунків за участю суб'єктів господарювання.

Тема 12. Зобов'язання про спільну діяльність. Договір про створення юридичної особи

Договори про спільну діяльність. Склад майна і порядок здійснення внесків учасниками спільної діяльності. Особливості управління спільною діяльністю. Публічно-правове регулювання договорів про спільну діяльність. Поняття договору простого товариства.

Засновницький договір про створення юридичної особи. Форма та зміст договору про створення юридичної особи. Права та обов'язки сторін за засновницьким договором.

Тема 13. Договірне регулювання відносин в аграрній сфері

Поняття і види договорів у сільському господарстві. Поняття та види аграрно-правових договорів. Класифікація договорів у сільському господарстві. Характеристика окремих договорів щодо реалізації сільськогосподарської продукції. Договори про закупівлю зерна. Договори на використання науково-технічної продукції у сільському господарстві. Видача ліцензії на використання сорту та передача виключного права власника сорту. Договори кредитування і фінансового лізингу за участю аграрних товаровиробників. Договори виробничо-технічного обслуговування. Договірна відповідальність за невиконання або неналежне виконання договірних зобов'язань.

Тема 14. Міжнародно-правовий механізм регулювання співробітництва в галузі сільського господарства

Поняття, та характеристика міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Міжнародні договори та міждержавні угоди як форма міжнародного співробітництва. Міжнародне співробітництво у сфері укладення договорів в сільському господарстві.

БІРЖОВЕ ПРАВО

Тема 1. Правові засади біржової діяльності

Поняття біржі і біржової діяльності. Фактори, що обумовлюють розвиток біржової діяльності. Функції бірж: основні та допоміжні. Виникнення бірж. Етапи розвитку біржової діяльності у світовій практиці. Основні тенденції

розвитку світової біржової торгівлі. Класифікація бірж за регіоном дії; за характером товарів, що реалізуються на біржі; за характером біржових угод; за ступенем відкритості; за організаційно-правовими формами діяльності. Універсальні, спеціалізовані, вузькоспеціалізовані біржі. Біржі реального товару. Ф'ючерсні біржі. Опціонні біржі. Біржа як публічно-правовий інститут. Біржа як приватно-правовий інститут. Комплексна біржа. Характеристика та основні тенденції розвитку товарних бірж України. Методологічні основи правового регулювання біржової діяльності. Особливості галузевого регулювання біржової діяльності. Функції біржового права. Джерела біржового права. Суб'єкти біржового права. Агенти: функції та повноваження. Брокери: функції та повноваження. Дилери: функції та повноваження. Державні органи регулювання біржової діяльності. Особливості біржових товарів. Біржове місце.

Тема 2. Суб'єкти біржового права

Структура суб'єктів біржового права. Засновники біржі. Члени біржі. Відмінні та спільні риси засновників і членів біржі. Брокерські контори. Філії брокерських контор. Переваги участі у біржових угодах торговельних посередників. Види торговельних посередників: агенти, брокери, дилери. Сутність агентської діяльності. Основні повноваження агентів. Сутність брокерської діяльності. Основні повноваження брокерів. Сутність дилерської діяльності. Основні повноваження дилерів. Трейдери, скальпери. Відвідувачі біржі. Постійні та разові. Повноваження відвідувачів. Продавці та покупці.

Тема 3. Організаційно-управлінська структура товарної біржі.

Організаційно-правова форма товарних бірж в Україні. Майно товарної біржі. Гарантії майнових прав товарної біржі. Торговельні посередники на товарній біржі. Правила біржової торгівлі. Оподаткування товарної біржі та її членів. Припинення діяльності товарної біржі.

Тема 4. Організаційно-управлінська структура фондової біржі.

Поняття фондової біржі. Правове положення фондової біржі. Порядок створення фондової біржі. Засновники фондової біржі. Торговці цінними паперами. Порядок реєстрації фондової біржі. Організаційно-правова форма фондової біржі. Статут і правила фондової біржі. Організаційна структура фондової біржі. Припинення діяльності фондової біржі. Лістинг. Умови допуску цінних паперів до торгів на фондовій біржі. Особливості діяльності фондової біржі. Поняття Української міжбанківської валютної біржі як складової міжбанківського валютного ринку України. Правовий статус Української міжбанківської валютної біржі. Функції та повноваження Української міжбанківської валютної біржі. Засновники УМВБ. Члени УМВБ. Суб'єкти міжбанківського валютного ринку України. Порядок здійснення угод на УМВБ. Механізм укладання угод на купівлю і продаж іноземної валюти.

Тема 5. Порядок укладання угод на біржі.

Види наказів клієнтів. Ринковий наказ. Лімітований наказ. Стоп-наказ. Представницькі брокери: поняття та функції. Операційні брокери: поняття та функції. Порядок розгляду наказів клієнтів на біржі. Порядок укладання біржових угод за зустрічними пропозиціями. Аукціонні біржові торги: поняття, суб'єкти, механізм здійснення. Обмеження стосовно осіб, які можуть бути присутні у біржовому залі. Операційний зал біржі. Секції операційного залу. Біржова сесія. Типи організації біржового залу: піта (яма) та ринг (кільце).

Американська та європейська моделі організації біржового залу. Методи здійснення біржових торгів. Правила здійснення публічних торгів. Торгівля “шепотом”. Особливості електронних біржових торгів. Механізм здійснення електронних біржових торгів. Переваги і недоліки електронних біржових торгів.

Тема 6. Правовий режим біржових угод.

Види біржових угод. Угоди з реальним товаром: угоди “спот” або “кеш”; форвардні угоди. Особливості угод з реальним товаром. Класифікація угод з реальним товаром. Порядок укладання угод з реальним товаром. Ф’ючерсні угоди. Параметри стандартизації біржового контракту за ф’ючерсною угодою. Термін дії ф’ючерсного контракту. Порядок укладання ф’ючерсних контрактів. Офсетні угоди. Механізм поставки реального товару за ф’ючерсною угодою. Правовий режим нотісів. Опціонні угоди. Їх види: опціон на купівлю, опціон на продаж. Принципи здійснення опціонних угод. Простий опціон, подвійний опціон, кратний опціон. Премії за опціон. Термін дії опціону. Види опціонів за механізмом їх погашення: європейський, американський. Порядок укладання опціонних угод. Механізм здійснення операцій з опціоном. Хеджування цінових ризиків. Правовий механізм його здійснення. Порядок встановлення ціни в біржових контрактах.

Тема 7. Розрахунки за біржовими угодами. Характеристика умов платежу за біржовими угодами: валюта платежу, термін платежу, форма розрахунків. Характеристика форм розрахунків за біржовими угодами. Організація розрахункових операцій на біржі. Клірингові банки.

МИТНЕ ТА ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Тема 1. Основи державної митної справи в Україні

Поняття митної справи в Україні. Державна митна політика: поняття, напрями і форми здійснення державної митної політики. Основні напрями державної митної політики України. Принципи здійснення державної митної справи. Співвідношення митної справи та митної політики. Поняття та класифікація джерела правового регулювання митної справи в Україні.

Тема 2. Митні органи як суб’єкти митної справи

Поняття, види та правовий статус митних органів України. Призначення і завдання діяльності митних органів. Функції діяльності митних органів України.

Правовий статус працівників митних органів. Права та обов’язки працівників митних органів України. Правовий та соціальний захист працівників митних органів.

Тема 3. Правове регулювання переміщення і пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України

Загальні положення щодо умов та порядку переміщення і пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.

Переміщення товарів через митний кордон України засобами авіаційного, водного, автомобільного, залізничного, трубопровідного транспорту та лініями електропередачі, а також змішаними перевезеннями. Особливості переміщення деяких видів товарів через митний кордон України. Зберігання товарів під митним контролем. Митні формальності на різних видах транспорту.

Тема 4. Митне оформлення та декларування

Загальні положення щодо митного оформлення. Мета, місце і час митного оформлення. Місце і час здійснення митного оформлення. Початок та завершення митного оформлення. Порядок митного оформлення іноземних інвестицій.

Процедура декларування. Види декларацій. Попередня митна декларація. Тимчасова та періодична митні декларації. Додаткова декларація. Місце та строки декларування. Зміна, відкликання та визнання митної декларації недійсною.

Поняття та види декларантів. Їх права та обов'язки.

Тема 5. Митні платежі

Загальні положення щодо митних платежів. Оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються через митний кордон України. Мито та його види. ввізне мито; вивізне мито; сезонне мито; особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, додатковий імпорتنний збір. Платники мита. Об'єкти оподаткування митом. База оподаткування митом. Види ставок мита. Тарифні пільги (тарифні преференції). Справляння митних платежів.

Тема 6. Митний контроль

Організація митного контролю. Загальні принципи здійснення митного контролю. Взаємодія органів доходів і зборів з державними органами, що здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кордон України. Вибірковість митного контролю. Тривалість перебування під митним контролем. Зони митного контролю. Документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю. Форми митного контролю. Особливі процедури митного контролю. Звільнення від окремих форм митного контролю.

Тема 7. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами

Загальні положення щодо пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами. Порядок переміщення громадянами товарів через митний кордон України та місця митного оформлення таких товарів. Перелік товарів, які можуть бути віднесені до особистих речей громадян. Пропуск та оподаткування товарів, що вивозяться (пересилаються) громадянами за межі митної території України.

Особливості тимчасового вивезення (пересилання) громадянами-резидентами товарів за межі митної території України. Пропуск та оподаткування товарів, які ввозяться (пересилаються) громадянами на митну

територію України. Обмеження щодо ввезення громадянами товарів на митну територію України.

Тема 8. Сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України

Заходи органів доходів і зборів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. Порядок митного контролю і митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності.

Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності. Призупинення митного оформлення товарів на підставі даних митного реєстру та за ініціативою органу доходів і зборів. Спрощена процедура знищення товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності. Взаємодія органів доходів і зборів з іншими органами державної влади у сфері захисту права інтелектуальної власності.

Тема 9. Здійснення органами доходів і зборів контролю за окремими видами діяльності підприємств

Загальні положення щодо здійснення органами доходів і зборів контролю за окремими видами діяльності підприємств. Види діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється органами доходів і зборів. Форми, порядок подання та розгляду заяв, надання дозволів і контролю за діяльністю підприємств, які їх отримали. Особливі умови отримання дозволів. Митна брокерська діяльність

Митний брокер. Правове регулювання взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якої він представляє. Агент з митного оформлення.

Тема 10. Порушення митних правил та відповідальність за них

Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил.

Порядок провадження у справах про порушення митних правил. Завдання та зміст провадження у справі про порушення митних правил. Посадові особи, уповноважені складати протоколи про порушення митних правил. Докази у справі про порушення митних правил. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил. Мета і порядок застосування адміністративного затримання. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення.

Оскарження постанов у справах про порушення митних правил. Виконання постанов органів доходів і зборів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил. Виконання постанов органів доходів і зборів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил.

Тема 11. Податкові правовідносини і податково-правові норми

Податкові правовідносини як різновид фінансових суспільних відносин. Види податкових правовідносин. Суб'єкти, об'єкт і зміст податкових

правовідносин. Підстави виникнення, зміни і припинення податкових правовідносин.

Податково-правові норми: поняття та види. Класифікація податкових норм. Податковий кодекс України як основне джерело податкового законодавства. Основні засади податкового законодавства України.

Органи податкової системи України як суб'єкти податкових правовідносин. Податкова політика держави. Адміністрування податків і зборів.

Тема 12. Сплата податків і зборів.

Форми сплати податків і зборів. Способи сплати податків і зборів. Терміни сплати податків і зборів. Зміна терміну сплати податку. Договори про розстрочення, відстрочення податків. Податковий контроль за сплатою податків і зборів. Поняття і зміст податкового контролю. Перелік контролюючих органів. Форми податкового контролю. Класифікація податкових перевірок. Спеціальні податкові режими.

Тема 13. Окремі види податків за законодавством України.

Податок на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб: поняття, види та особливості нарахування. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Суть і призначення акцизу. Елементи акцизного податку. Порядок нарахування і сплати акцизного податку. Екологічний податок: поняття, види та ставки. Рентна плата: поняття, види та ставки. Податок на майно: види та ставки. Плата (податок) на землю.

Тема 14. Загальнодержавні збори

Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету. Збір за спеціальне використання природних ресурсів. Плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Плата за спеціальне використання водних ресурсів. Плата за спеціальне використання надр при видобутку корисних копалин. Збір за забруднення навколишнього природного середовища. Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. Збір на обов'язкове соціальне страхування. Збір на обов'язкове соціальне страхування в зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Збір на обов'язкове соціальне страхування від нещасливого випадку на виробництві і професійного захворювання, що спричинили втрату працездатності. Військовий збір. Судовий збір.

Тема 15. Місцеві податки та збори

Суть і значення сплати місцевих податків і зборів. Види місцевих податків і зборів. Податок з реклами. Комунальний податок. Готельний збір. Збір за паркування автотранспорту.

Ринковий збір. Збір з власників собак. Курортний збір. Збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі.

Тема 16. Відповідальність за порушення податкового законодавства в системі юридичної відповідальності.

Особливості відповідальності за порушення податкового законодавства. Компенсаційно-каральний характер відповідальності за порушення податкового

законодавства. Підстава відповідальності за порушення податкового законодавства. Суб'єкти порушення податкового законодавства. Адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства. Цивільно-правова відповідальність. Кримінальна та дисциплінарна відповідальність за порушення податкового законодавства.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

Тема 1. Об'єкт, суб'єкт та мета дослідження економічної безпеки підприємства.

Поняття, сутність, роль і значення економічної безпеки підприємства в системі підготовки магістрів у сфері обліку і аудиту. Мета і завдання дисципліни. Концептуальні засади економічної безпеки підприємства. Світовий досвід забезпечення економічної безпеки підприємства. Місце економічної безпеки підприємства в структурі економічної безпеки держави. Джерела негативних впливів на стан економічної безпеки підприємства.

Тема 2. Законодавче регулювання економічної безпеки підприємства.

Правова основа забезпечення безпеки. Елементи державної нормативно-правової бази захисту. Міждержавна нормативно-правова база захисту. Правове регулювання захисту конфіденційної інформації. Правова основа відшкодування шкоди уповноваженими органами.

Державнерегулюваннящодозабезпеченняфункціонуваннярізнихпідприємств. Локальні нормативи захисту. Принципи організації захисту підприємства.

Тема 3. Основні проблеми безпеки підприємств в Україні.

Розкриття взаємозв'язку та взаємообумовленості економічної безпеки підприємства та ефективності його діяльності. Основні функціональні цілі економічної безпеки підприємства. Ілюстрація загальної схеми процесу організації досягнення економічної безпеки підприємства. Основні властивості стану економічної безпеки підприємства. Концептуальні основи управління економічною безпекою підприємства, його основні положення.

Тема 4. Загрози економічній безпеці підприємств.

Визначення ролі економічної безпеки в системі стратегічного управління підприємством. Розкриття відмінності стратегій, що визначають та враховують цільові настанови політики утримання і розширення ресурсного простору та стратегій, що розпізнають й оцінюють ступінь впливу загроз, які виникають у зовнішньому і внутрішньому середовищах підприємства.

Тема 5. Об'єкти захисту економічної безпеки підприємства.

Обґрунтування доцільності використання синтезу кількісних та якісних методів управління економічною безпекою підприємства: системного аналізу, прогнозування та методів експертних оцінок при ефективному управлінні економічною безпекою підприємства.

Тема 6. Види стратегій забезпечення економічної безпеки підприємства.

Особливості розробки комплексу заходів щодо управління економічною безпекою підприємства за визначеним станом фінансово-економічної стійкості підприємства. Формування банку сценаріїв поведінки управляючої системи

відповідно до стану й варіабельності кількісних індикативних показників стану економічної безпеки підприємства. Особливості створення специфічного механізму локалізації, попередження, мінімізації дії та усунення внутрішніх та зовнішніх загроз за зонами економічної безпеки підприємства.

Тема 7. Показники оцінки стану економічної безпеки підприємства.

Доцільність використання адекватних методичних підходів до оцінювання зовнішніх факторів діяльності підприємства при виявленні різних станів фінансово-економічної стійкості підприємства.

Гармонічне об'єднання загальнонаукових методів, традиційних методів економічного аналізу, економіко-математичних багатовимірних методів при розробці та реалізації аналітичного інструментарію для оцінки внутрішніх факторів економічної безпеки підприємства.

Вимоги до формування системи показників для проведення аналізу внутрішніх факторів економічної безпеки підприємства. Формування системи показників за складовими економічної безпеки підприємства: майнового стану, виробнича, фінансова, інноваційно-інвестиційна, управління персоналом. Врахування в системі показників-стимуляторів та показників-дестимуляторів.

Тема 8. Господарські ризики підприємства, що впливають на стан економічної безпеки підприємства.

Ефективність управління ризиком у системі функціонування та розвитку підприємства на основі отриманих оцінок ризиків за перевіреними методиками. Класифікація ризиків підприємства та методи їх регулювання.

Тема 9. Напрями захисту підприємства від ризиків економічної безпеки

Методика визначення проблем безпеки. Економічні злочини, які впливають на стан економічної безпеки підприємства. Заходи по забезпеченню економічної безпеки.

Засоби подолання тіньового сектору держави. Технологічні та функціональні дії щодо захисту від загроз економічної безпеки. Заходи захисту внутрішньоофісної безпеки. Поняття «корпоративна культура».

Тема 10. Методи оцінки фінансової складової економічної безпеки підприємства.

Проведення оцінки та аналізу ризиків підприємства за допомогою: Z-рахунку Альтмана; чотирьохфакторної прогностичної моделі фінансової неспроможності Р. Таффлера та Г. Тішоу; французької моделі оцінки платоспроможності фірм на основі багатомірного дискримінантного аналізу Ж. Конана та М. Голдера; методу credit-men Ж. Депаляна; методика визначення рейтингового числа С. Сайфулліна і Г. Г. Кадикова та методів експертних оцінок. Порівняння результатів оцінки ризиків підприємства за декількома методиками з метою підвищення ефективності стратегічного управління.

Тема 11. Чинники, що впливають на фінансову складову економічної безпеки підприємства.

Складність та ризиковий характер впровадження інноваційних проектів в умовах невизначеності зовнішніх та внутрішніх факторів. Особливості управління ризиком інноваційних проектів. Структурування ризиків інноваційних проектів.

Тема 12. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Економіко-математичне моделювання стану економічної безпеки підприємства на основі використання комплексного поєднання кількісних економіко-математичних та якісних евристичних методів. Здійснення перевірки узгодженості думок експертів відносно стану економічної безпеки підприємства за допомогою коефіцієнта конкордації.

Моделювання факторів зони економічної безпеки підприємства методом факторного аналізу. Оцінка стану економічної безпеки підприємств за допомогою економіко-математичних методів. Визначення стану економічної безпеки підприємства на основі градації їх рівнів.

Тема 13. Напрями зміцнення економічної безпеки сучасних підприємств.

Засоби подолання тіньового сектору держави. Технологічні та функціональні дії щодо захисту від загроз економічної безпеки. Заходи захисту внутрішньоофісної безпеки. Поняття «корпоративна культура».

ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ

Тема 1. Теоретичні аспекти розвитку агробізнесу

Сутність агробізнесу. Його роль та місце у сучасній ринковій економіці. Історія розвитку агробізнесу. Підприємницька діяльність в агропромисловому секторі економіки. Обґрунтування доцільності поєднання декількох видів підприємницької діяльності. Рівні функціонування підприємницької діяльності у агробізнесі. Міжнародна агропродовольча система або міжнародна система агробізнесу. Сутність міжнародного агробізнесу.

Формування агропромислового комплексу. Передумови формування системи агробізнесу. Умови для міжнародної спеціалізації у сільському господарстві. Індустріалізація сільськогосподарського виробництва.

Тема 2. Економічні та правові засади агробізнесу

Спільні та відмітні риси сутності понять «підприємницьке середовище», «підприємницька інфраструктура» та «підприємницький клімат». Основні ознаки та фактори підприємницького середовища. Середовище аграрного бізнесу та його особливості. Внутрішнє середовище. Фактори внутрішнього середовища. Організаційна культура. внутрішні фактори конкурентоспроможності. Основні підходи до аналізу факторів внутрішнього середовища. Показники, які використовуються для аналізу внутрішнього середовища підприємства.

Зовнішнє середовище агропромислових формувань. Зовнішнє оточення організації. Характеристики зовнішнього середовища.

Правове забезпечення підприємництва, законодавча база підприємництва та агробізнесу. Господарський кодекс України. Земельний кодекс України. Правові засади та державна підтримка агробізнесу. Ключові принципи секторальної політики уряду щодо агробізнесу. Стратегічні напрями розвитку аграрного сектору. Подальший розвиток аграрного бізнесу в контексті Коаліційної угоди, Стратегії сталого розвитку Президента України - 2020 та Програми діяльності Кабінету Міністрів України.

Тема 3. Організаційні форми підприємництва і агробізнесу

Правові, фінансово-економічні та організаційно-управлінські ознаки існуючих підприємницьких структур. Підприємство - організаційна одиниця агробізнесу. Форми виробничого підприємництва. Одноосібне володіння, партнерство, корпорація. Переваги та недоліки одноосібного володіння. Переваги та недоліки партнерств. Переваги та недоліки корпорацій. Види та особливості функціонування господарських об'єднань.

Поглиблення міжгалузевих зв'язків у межах АПК. Агропромислова інтеграція. Регіональні та господарські агропромислові формування. Види агропромислових формувань можна класифікувати так:

Агропромислова корпорація. Агроторгове підприємство. Агропромислове підприємство. Агрофірма. Агропромислове об'єднання. Агропромисловий комбінат. Агропромислові концерни. Аграрно-промислово-фінансові групи.

Тема 4. Особливі форми господарської діяльності в аграрній сфері

Специфічні форми господарювання в аграрному бізнесі. Фермерське господарство, як форма приватного підприємництва у сільському господарстві. Сімейні фермерські господарства. Особисті селянські господарства як форма господарської діяльності в аграрній сфері. Відмінні риси особистих селянських та сімейних фермерських господарств. Сільськогосподарська кооперація та її загальні засади в Україні. Сільськогосподарські кооперативи: виробничі, обслуговуючі, споживчі. Порядок створення та принципи функціонування сільськогосподарських кооперативів.

Тема 5. Ресурсне забезпечення агробізнесу

Землеволодіння і землекористування сільськогосподарських підприємств. Оренда землі та її нормативно-правове оформлення. Ринок землі та проблеми його становлення в Україні. Інфраструктура агропромислового виробництва.

Організація матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств. Виробничі структури у системі матеріально-технічного забезпечення. Ринок засобів виробництва для АПК.

Способи залучення фінансових і матеріальних ресурсів. Лізинг. Фінансовий лізинг. Операційний лізинг. Вплив лізингу на оновлення матеріально-технічної бази сільськогосподарських товаровиробників. Механізм фінансування виробничих інвестицій при укладанні лізингового контракту.

Економічні взаємовідносини між підприємницькими структурами з виробничого обслуговування та сільськогосподарськими підприємствами. Створення ринку мінеральних добрив і хімічних засобів захисту рослин.

Трудові відносини в підприємствах АПК. Проблеми формування та розвитку персоналу сільськогосподарських підприємств.

Тема 6. Економічний механізм функціонування суб'єктів аграрного бізнесу

Структура економічного механізму господарювання суб'єктів агробізнесу. Особливості ціноутворення, оподаткування та кредитування

аграрного виробництва. Основні шляхи вдосконалення економічного механізму господарювання аграрних формувань.

Ринковий механізм в агропродовольчій сфері. Платоспроможний попит і товарна пропозиція. Якість та екологічна чистота продуктів харчування. Витрати споживачів на продовольчі товари. Особливості попиту на продукти харчування. Система продовольчого маркетингу. Ринок харчування. Національні та міжнародні організації споживачів.

Тема 7. Організація збутової діяльності в сфері агробізнесу

Організація зберігання, перероблення та реалізації продукції сільськогосподарських підприємств. Особливості збутової діяльності аграрних підприємств та її нормативно-правове забезпечення. Попит на продукцію, його вивчення і прогнозування. Розробка каналів збуту та пошук потенційних клієнтів. Планування збуту. Поняття і суть процесу товаропросування. Принципи і методи оптимізації товаропросування. Оптові ринки сільськогосподарської продукції та особливості їх функціонування. Біржова торгівля як форма організації оптового ринку. Аграрна біржа

Тема 8. Планування діяльності в сфері агробізнесу а його інформаційне забезпечення

Основні рівні планування виробничо-господарської діяльності в аграрних підприємствах. Види планування та їх особливості в аграрному бізнесі. Особливості складання окремих розділів бізнес-плану с.-г. підприємств.

Специфічні бізнес-плани: реорганізаційний, установчий, лізинговий, санаційний, ліквідаційний. Комп'ютерні програми у бізнес-плануванні. Особливості планування та управління запасами в аграрних формуваннях у світлі вимог FAO.

Інформація та її роль у прийнятті рішень у господарській діяльності суб'єктів аграрного бізнесу. Надання інформаційно-консультаційних послуг з проблем розвитку агробізнесу. Дорадництво в аграрній сфері.

Тема 8. Організаційно-економічні засади збільшення виробництва продовольства

Продовольча проблема в світі. Тенденції науково-технічного прогресу в сільськогосподарському виробництві. Резерви збільшення продуктивності агропромислового виробництва. Хімізація сільського господарства. Комплексна механізація і автоматизація виробничих процесів у сільському господарстві. Тенденції в удосконаленні конструкцій машин.

Біологічні резерви збільшення продовольчих ресурсів. Методи біологічного та біохімічного захисту.

Нетрадиційні методи збільшення продовольчих ресурсів. Органічне та біодинамічне сільськогосподарське виробництво. Використання космічного простору для забезпечення розвитку сільського господарства.

Безпека агропродовольчого виробництва. Генно-модифіковані організми та нормативно-правове регулювання їх використання. Особливості стандартизації та сертифікації виробництва продовольчих товарів

Тема 9. Економічна оцінка функціонування підприємницьких структур агробізнесу

Сутність і види ефективності агробізнесу. Особливості формування потоку доходів і витрат. Ефект і економічна ефективність. Критерій економічної ефективності.

Критерії та показники ефективності функціонування підприємницьких структур агробізнесу

Методика визначення загальних показників економічної ефективності агробізнесу. Оцінювання фінансового стану та виробничо-фінансових результатів діяльності підприємств агробізнесу.

Аналіз майнових активів підприємства. Показники наявності основних засобів. Показників стану основних засобів. Показники руху основних засобів.

Характеристики платоспроможності. Оцінка ліквідності підприємства. Показники оцінки ефективності виробничої діяльності. Ефективність використання капіталу. Рентабельність виробництва, методика її визначення та аналізу

Аналіз беззбитковості виробництва і прибутковості галузі за допомогою показника норми беззбитковості

Оцінка ділової активності. Оцінка кредитоспроможності.

Тема 10. Світовий досвід розвитку агробізнесу

Продовольча політика США, лідера у виробництві та експорті продовольства. Основа організаційної структури сільського господарства США - сімейна ферма. Основні типи агробізнесу у США: вертикальна інтеграція і контрактація. Роль кооперативів у сільському господарстві США. Умови захисту інтересів національної продовольчої безпеки США.

Сільське господарство Канади. Діяльність Канадської комісії по зерну. Функціонування системи продажу електронних складських свідоцтв. «Ланцюгові» компанії у канадській роздрібній торгівлі продовольством.

Агропромисловий комплекс в країнах Європейського Союзу. Єдина сільськогосподарська політика ЄС. Регіоналізація торгівлі харчовими продуктами. Переорієнтація зі світового на внутрішній регіональний ринок.

Підтримка сільської території - перспективний шлях розвитку агробізнесу.

Загострення проблеми товарних надлишків та бюджетних витрат. Реформа Мак-Шеррі. Агроекологічна програма.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ

Базова

1. Лепейко Т. І. Реінжиніринг бізнес-процесів : навч. посібн. у схемах і таблицях / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 80 с.
2. Маклаков С. В. Моделирование бизнес-процессов с AllFusion Process Modeler (BPwin 4.1) : учеб.-справ. изд. / С. В. Маклаков. – М. : ДИАЛОГ-МИФИ, 2004. – 236 с. (ил.)
3. Менеджмент процессов / под ред. Й. Беккера, Л. Вилкова, В. Таратухина и др. ; [пер. с нем.]. – М. : Эксмо, 2007. – 384 с.
4. Оборська С.В. Стратегічне управління: Навч. Посібник. / С.В. Оборська. – К.: КНЕУ, 2007. – 367 с.
5. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навчальний посібник./ К.І. Редченко. – Львів: „Новий світ - 2005”, 2007. – 272 с.
6. Робсон М. Практическое руководство по реинжинирингу бизнес- процессов / М. Робсон, Ф. Уллах ; [пер. с англ. под ред. Н. Д. Эриашвили]. – М. : Юнити-Дана, Юнити, 2003. – 222 с.

Допоміжна

1. Джестон Джон. Управление бизнес-процессами. Практическое руководство по успешной реализации проектов / Джон Джестон, Йохан Нелис. – Символ, 2008. – 512с.
2. Доронін А. В. Міжфункціональна команда як організаційна форма управління бізнес-процесами / А. В. Доронін // Економіка розвитку. – 2004. – №3 (31). – С. 16 – 20.
3. Кизим М. О. Збалансована система показників : [монографія] / М. О. Кизим, А. А. Пилипенко, В. А. Зінченко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 192 с.
4. Лабораторний практикум з курсу "CASE-технології" для студентів спец. 7.080401, 7.080407 усіх форм навчання / укл. С. В. Мінухін, О. М. Беседовський. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 135 с.
5. Лепейко Т. І. Процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства : монографія / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. – 316 с.
6. Масаки Й. Кайдзен: ключ к успеху японских компаний. – М. : Альпина Бизнес Бук, Приоритет, 2004. – 271 с.
7. Пономаренко В. С. Теорія та практика моделювання бізнес процесів : монографія / В. С. Пономаренко, С. В. Мінухін, С. В. Знахур. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 243 с.
8. Реинжиниринг бизнес-процессов. Учебник / [Абдикеев Н.М., Данько Т.П., Ильдеменов С.В., Киселев А. Д.]. – Эксмо, 2007. – 592с.
9. Ротер М. Учитесь видеть бизнес-процессы. Практика построения карт потоков создания ценности / М.Ротер. – [2-е изд.]. – Альпина, 2006. – 144 с.
10. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві : монографія / Л. Г. Шемаєва, К. С. Безгін, К. Г. Наумік, В. В. Ушкальов. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 239 с.
11. Хаммер Майкл. Реинжиниринг корпорации / Майкл Хаммер, Джеймс Чампи. – Манн, Иванов и Фербер, 2011. – 288с.
12. Шеер Август-Вильгельм. ARIS – моделирование бизнес-процессов / Август-Вильгельм Шеер. – Диалектика-Вильямс, 2008. – 224с.
13. Handbook of research on business process modeling / Ed. by Jorge Cardoso and Wil van der Aalst. – Hershey PA, London : Information Science Reference, 2009. – 607 (XXV) p.
14. Six Sigma + Lean Toolset: Executing Improvement Projects Successfully / Ed. by Stephan Lunau; Translated by Astrid Schmitz. – Berlin : Springer-Verlag, 2008. – 315 (VIII) p.
15. Smith R. F. Business Process Management and the Balanced Scorecard: Using Processes as Strategic Drivers / Ralph F. Smith. – Hoboken, New Jersey : John Wiley & Sons, 2007. – 228 (X) p.

Інформаційні ресурси

1. Законопроекти України [http : // zakon.gov.ua /](http://zakon.gov.ua/)
2. ARIS community website [Electronic resource]. – Access mode: [http : // www.ariscommunity.com](http://www.ariscommunity.com).
3. Business Process Model and Notation [Electronic resource]. – Access mode : [http : // www.bpmn.org](http://www.bpmn.org).
4. IDEF, Integration DEFinition methods [Electronic resource]. – Access mode : [http : // www.idef.com](http://www.idef.com).
5. Management.Com.Ua. Інтернет-портал для управленців [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www.management.com.ua](http://www.management.com.ua).

ІНФРАСТРУКТУРА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Дубницький В. И., Пилюшенко В. Л. Инфраструктура товарного рынка: Учеб. пособие. - Донецк, 2014. - 531 с.
2. Инфраструктура товарного рынка: Навч. посіб. / За ред. д-ра екон. наук, проф. І. В. Сороки - К.: НМЦВО МВОІН України, НВФ «Студцентр», 2012. - 608 с.
3. Златкина Б. Лизинг как метод кредитования // Экономика Украины. - 2017. - № 4.
4. Ибрагимов Л. А. Инфраструктура товарного рынка. - М.: ПРИОР, 2009.-256 с.
5. Инфраструктура рынка: проблемы и перспективы: Ученые зап. / Рост. гос. экон. акад. - Ростов н/Дону, 1996. - Вып. 1. - 154 с; Вып. 2. - 207 с; Вып. 4. - 2014. - 314 с.
6. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності: Навч. посіб. / С. В. Мочерний, О. А. Устенко, С. І. Чоботар. - К.: Вид. центр «Академія», 2011. - 279 с.
7. Одесс В. Рыночная инфраструктура// РИСК. -2015. - № 4. -С.120-123.
8. Федько В. П., Федько Н. Г. Инфраструктура товарного рынка. Серия «Учебники, учебные пособия». - Ростов н/Дону: Феникс, 2010. - 512 с.
9. Францева Е. Лизинг: справочное пособие. - М., 2015. - 203 с.
10. Економіка торговельного підприємства: Підруч. для вузів / За ред. проф. Н. М. Ушакової. - К.: Хрещатик, 2015.

ПІДПРИЄМНИЦЬКІ РИЗИКИ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV: Редакція від 19.01.2012.
2. Законодавча база України про підприємництво. Офіційний сайт
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
5. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI.
6. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-XII.
7. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI.
8. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV.
9. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
10. Акіліна О.В., Пасічник В.Г. Основипідприємництва. – К.: ЦНЛ, 2006. – 176 с.
11. Варналій З.С. Основипідприємництва, навчальнийпосібник; Київ: Знання-Прес, 2006. – 329 с.
12. Виноградська А.М. Основипідприємництва: Навчальнийпосібник. – К.: Кондор, 2008. – 544 с.
13. Гой І.В. Підприємництво [текст]: навч. посіб. /І.В. Гой, Т.П. Смелянська –К.: «Центр учбовоїлітератури», 2013. – 368 с.
14. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 320 с.
15. Зянько В.В. Інноваційнепідприємництво в Україні: Проблем становлення та розвитку/В.В. Зянько. – Вінниця: УШВЕРСУМ, 2005. – 262 с.

16. Іванюта СМ. Підприємництво і бізнес культура. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2007. – 288 с.
17. Кузьмін В.В. Фінансові основи підприємництва. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 192 с.
18. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Маркітан О.С. Бізнес-планування фірми: Навч. посіб. – К.: 2006. – 423 с.
19. Лапуста М.Г., Мазурина Т.Ю. Предпринимательство: Учеб. пособие. – М.: Издательство РИОР, 2005. – 159 с.
20. Лапуста М.Г., Шаршукова Л.Г. Риски в предпринимательской деятельности. — М.: ИНФРА, — 2008.
21. Механізми розвитку підприємництва в
умовах посткризового відновлення економіки України: аналіт. доп. / Д.С. Покришка, Я.А. Жаліло, Д.В. Ляпін, Я.В. Белінська [та ін.]. – К. : НІСД, 2010. – 72 с.
22. Мороз О.М., Невмержицька В.І. Основи підприємництва: Підручник, К.: 2005.
23. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 280 с.
24. Основи бізнесу: Навчальний посібник / Я.С. Ларина, С.В. Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2009. – 383 с.
25. Пазуха М.Д., Ігнатів М.В. Реклама у підприємницькій діяльності: Навч. нос. – К.: ЦДЛ, 2006. – 176 с.
26. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва. Навч. посібник. – К.: Каравела, 2006. – 408 с.
27. Предпринимательство: Учебник / Под.ред. М.Г. Лапусты. – М.: Инф-ра-М, 2007. – 667 с.
28. Романова Л.В. Управління підприємницькою діяльністю: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 240 с.
29. Сизоненко, В.О. Сучасне підприємництво [Текст]: довідник/ В.О. Сизоненко. – К. : Знання-Прес, 2007. – 440 с.
30. Тарасова К. І. Підприємницький ризик як економічна категорія / К. І. Тарасова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 5. Т. 2 (192). – С. 37–41.
31. Тарасова К. І. Суб'єктивна точка зору підприємців на проблему ризиків / К. І. Тарасова // Спецпроект: аналіз наукових досліджень: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 14-15 черв. 2012 р. : у 7 т. – Дніпропетровськ : Біла К.О., 2012. – С. 92–95.
32. Тирпак І.В. Основи економіки та організації підприємництва: навч. посіб. / І.В. Тирпак, В.І. Тирпак, С.А. Жуков. – К. : Кондор, 2011. – 284 с.
33. Цвігун Т. В. Основні підходи до організації процесу управління ризиками на підприємстві / Т. В. Цвігун // Вісник економіки і транспорту промисловості. – 2012. – №38. – С. 128–132.
34. Шваб Л.І. Основи підприємництва. Навчальний посібник. 2-ге видання. – К.: ЦНЛ, 2007. – 368 с.
35. Мельник А.О. Шелудько А.Е. Психологія ризику в підприємницькій діяльності // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» // № 2 (24), 2 т., 2017. – с. 44-47.

МЕРЧАНДАЙЗИНГ

1. Біловодська О.А. Маркетингова політика розподілу: навчальний посібник / О.А. Біловодська. - К.: Знання, 2011. - 495 с.
2. Божкова В.В. Мерчандайзинг [Текст]: Навчальний посібник. / В.В. Божкова, Т.О. Башук. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2007. - 125 с., 16 с. іл. - ISBN 966-680-300-3.
3. Божкова В.В. Реклама та стимулювання збуту: навчальний посібник / В.В. Божкова, Ю.М. Мельник. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 200 с.
4. Бородкіна Н. О. Маркетинг : Навч. посібник / Н. О. Бородкіна. – К.: Кондор, 2007. – 362 с.
5. Братко О. С. Маркетингова політика комунікацій : Навч. посібник / О. С. Братко. – Тернопіль : Карт-бланк. – 2006. – 275 с.

6. Гаркавенко С.С. Маркетинг : Підручник / С.С. Гаркавенко. – К. : Лібра. – 2004. – 708 с.
7. Гірченко Т. Д. Маркетинг : Навч. посібник / Т. Д. Гірченко, О. В. Дубовик. – К. : Центр навч. літератури. – 2007. – 255 с.
8. Джонс Роб, Мерфі Ден. Оздоровлення роздрібної торгівлі: Як налаштувати успішні стратегічні взаємовідносини. Пер. з англ. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2005. – 288 с.
9. Ілляшенко С. М. Маркетинг: бакалаврський курс / С. М. Ілляшенко – Суми : ВТД “Універсальна школа”, 2009.- 1134с.
10. Ілляшенко С.М.Маркетингова товарна політика: Підручник. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2005. - 234 с.
11. Капінус Л.В.Мерчандайзинг: Конспект лекцій з дисципліни «Мерчандайзинг» для студентів спеціальності 8.03050701 «Маркетинг» денної та заочної форм навчання / Л.В. Капінус, С.Б. Розумей– К.: НУХТ, 2013. – 75с.
12. Корж М. В. Маркетинг : Навч. посібник / М. В. Корж. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 344 с.
13. Ломовський Л. О. Маркетингові дослідження: Навч. посібник / Л. О. Ломовський. – Харків. – 2004. – 116 с.
14. Маркетинг у прикладах і завданнях: Навчальний посібник / під ред. Ілляшенка С.М. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2006. - 400 с.
15. Маркетинг: бакалаврський курс: Навчальний посібник / За загальною редакцією д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. - 976 с.
16. Мельник І. М., Хомяк Ю. М. Мерчандайзинг: Навч. посіб. – К.: Знання, 2009. – 309 с.
17. Мороз Л. А. Маркетинг : Підручник / Л. А. Мороз, Н. І. Чухрай // за ред. Л. А. Мороз. – [3-тє вид., без змін]. – Львів. – 2005. – 244 с.
18. Руделіус В. Маркетинг: Підручник / В. Руделіус, О. М. Азарян, О. А. Виноградов та ін. // Ред.-упор. О. І. Сидоренко, П.С. Редько. – К. : Навчально-методичний цент “Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2005. – 422 с.
19. Червак Р., Бондарчук В., Синило Л. та ін. Мерчандайзинг: мистецтво тореадора. -К.: Вид-во Олексія Капусти, 2004 - 306 с.

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ

1. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація : навч. посіб. / за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 280 с.
2. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: навч. посібн. – К.: Центр учбової літератури, 2004. – 212 с.
3. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження / С. В. Мочерний. – Львів : Світ, 2001. – 415 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад’юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
5. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / В. І. Романчиков. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
6. Стадник М.Є. Методика економічних досліджень / М.Є. Стадник : курс лекцій. – Львів, 2005. – 88 с.
7. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2007. – 317 с.
8. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень : навчальний посібник / Н. В. Чупріна. – К. : КНУТД, 2009. – 246 с.
9. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. / В.Є. Юринець: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ, 2011. – 179 с.
10. Яцків М.І. Теорія економічного аналізу / М.І. Яцків. – Львів : Світ, 1993. – 216 с.

ДОГОВІРНЕ ПРАВО

Беляневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): Монографія.

К.: Юрінком Інтер, 2006. 592 с.

Вінник О. М. Господарське право: Навч. посіб./ 2-ге вид., змін. та доп. К.: Правова єдність, 2009. 766 с.

Мічурін Є.О. Техніка складання договорів: Навч.-практ. посіб. Х.: Юрsvіт, 2006. 536 с.

Бервено С.М. Проблеми договірного права України: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2006. 392 с.

Мілаш В.С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: Монографія. Харків: Видавець ФОП Вапнярчук Н.М., 2007. 440 с.

Луць В.В. Контракти в підприємницькій діяльності: Навч. пос. К.: Юрінком Інтер, 2008. 576 с.

Щербина В.С. Господарське право: Підручник / 4-те вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2009. 640 с.

Конституція України : закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст. 2598. 2

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 21–22 . Ст. 144.

Принципи міжнародних комерційних договорів (Принципи УНІДРУА) від 01.01.1994 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_920

Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. 2010. № 33. Ст. 1140.

Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради. 2000. № 36. Ст. 299.

Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 р. (в ред. ЗУ від 11 грудня 2003 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 15. Ст. 231.

Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 33. Ст. 471.

Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 524.

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 29. Ст. 377.

Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23 грудня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 5-6. Ст. 44.

Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах: Закон України від 15 вересня 1995 р. (в ред. ЗУ від 4 жовтня 2001 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 6. Ст. 40.

Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. Ст. 422.

Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. (в редакції ЗУ від 4 жовтня 2001 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 7. Ст. 50.

Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 40. Ст. 364. 27

Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. (в ред. Закону від 1 грудня 2005 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 7. Ст. 84.

Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27. Ст. 218.

Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 23 грудня 1997 р. (в ред. Закону від 6 вересня 2005 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 50. Ст. 533.

Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон України від 2 грудня 2010 // р. // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 22. Ст. 145.

Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 2 грудня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 21. Ст. 144.

Про стандартизацію: Закон України від 17 травня 2001 р. // Відомості Верховної Ради

України. 2001. № 31. Ст. 145.

Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 36. Ст. 299.

Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2008. 896 с.

Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.

Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / За ред. В.М. Коссака. К.: Істина, 2007.

Науково-практичний Коментар до Господарського кодексу України 2-е видання, перероблене і доповнене / За заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. К.: Юрінком Інтер, 2008. 720 с.

Підприємницьке право: Підручник / за ред. О.В. Старцева. 3-тє вид., перероб. і допов. К.: Істина, 2007. – 864 с.

Правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі: зб. Нормативно-правових актів / Упоряд. О.І. Дорошенко. Д.: Дніпрокнига, 2008. 1056 с.

БІРЖОВЕ ПРАВО

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18. — Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40–44. — Ст. 356.
4. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2011.
5. Закон України “Про господарські товариства” від 19 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 49. — Ст. 682.
6. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 51. — Ст. 292.
7. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців” від 15 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 31–32. — Ст. 263.
8. Закон України “Про товарну біржу” від 19 грудня 1992р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992 — № 3. — Ст. 254.
9. Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні: Закон України від 10.12.1997 № 710/97-ВР;
10. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 15.03.2001 № 2299-III;
11. Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж: Рішення ДКЦПФР від 19.12.06, №1542;
12. Про запровадження аукціонів з продажу нафти, газового конденсату, скрапленого газу та вугілля: Постанова КМУ від 04.04.00р. №599;
13. Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами: Рішення ДКЦПФР від 26.05.2006 № 346;
14. Про затвердження Положення про розрахунково-клірингову діяльність за договорами щодо цінних паперів: Рішення ДКЦПФР від 17.10.2006 № 1001;
15. Про впровадження системи оприлюднення інформації на фондовому ринку України: Рішення ДКЦПФР від 24.05.2001 № 173;
16. Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку, переоформлення ліцензії, видачі дубліката та копії ліцензії: Рішення ДКЦПФР від 26.05.2006 № 345.
17. Про схвалення листа емітентам цінних паперів, на яких поширюється рішення Комісії від 22.02.2010 № 981: Рішення ДКЦПФР від 22.12.2010 р. № 1943.
18. Про затвердження Положення про розкриття інформації емітентами акцій та облігацій

підприємств, які знаходяться у лістингу організатора торгівлі, та Порядку заповнення форм розкриття інформації та змін до них емітентами акцій та облігацій підприємств, які знаходяться у лістингу організатора торгів: Рішення ДКЦПФР від 22.06.2010р. № 981.

19. Крамаренко В. І. Біржова діяльність. — К., 2016. — 304 с.

20. Масленников В. В. Біржова справа: Навч. посіб. — К., 2010. — 304 с.

21. Мозговой О. Н. Фондовый рынок Украины. — К.: УАННП “Феникс”, 1997. — 276 с.

22. Мозговой О. Н. Ценные бумаги: Учеб. пособие. — К.: УАННП “Феникс”, 1997. — 35 с.

23. Оскольський В. В. Міжнародні стандарти фондової торгівлі та український ринок цінних паперів. — К.: УФБ, 1994. — 96 с.

24. Солодкий М. О. Біржовий ринок. — К., 2016. — 304 с.

25. Сохацька О. М. Біржова справа: Тернопіль: Карта – Бланк, 2013. — 602 с.

26. Українська фондова біржа. Цінні папери. Сутність, біржові операції, обіг: Зб. нормат. док. та метод. матеріалів. — К.: РВО “Поліграфкнига”, 1992. — 172 с.

27. Хома І. Б. та ін. Ринок фінансових послуг. — К., 2012 — 121 с.

МИТНЕ ТА ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Офіційний вісник України. — 2010. — № 72/1. — Ст.2598.

2. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, № 19-20, № 21-22. — Ст.144.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1984. — №51. — Ст. 1122.

5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25-26. — Ст. 131.

6. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. N 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. — № 44-45, № 46-47, № 48. — Ст.552.

7. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI// Відомості Верховної Ради України. — 2011. — № 13-14, № 15-16, № 17. — Ст.112.

8. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон України від 17 липня 1997 р. № 468/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — N 44. — ст.281

9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — N 29. — Ст. 37

10. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII // Відомості Верховної Ради. — 2015. — № 23. — Ст.158.

11. Про Митний тариф України : Закон України від 19 вересня 2013 р. N 584-VII// Відомості Верховної Ради. — 2014. — № 20-21. — ст.740.

13. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 р. N 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — N 19. — Ст. 80

15. Про Державну фіскальну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. № 236 // Урядовий кур'єр. — 2014. — N 120.

22. Про діяльність митних брокерів : Наказ Міністерства фінансів України від 04 серпня 2015 р. № 693 // Офіційний вісник України. — 2015. — № 72. — Ст. 2394.

26. Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами : Наказ Міністерства фінансів України від 22 травня 2012 р. № 581 // Офіційний вісник України. — 2012. — № 56. — Ст. 2268.

30. Бойко В.М. Митне право України. У 2 т. Т. 1 : навч. посібник / В. М. Бойко. — К.: Правова єдність, 2015. — 528 с.

31. Бойко, В. М. Митне право України. У 2 т. Т. 2 : навч. посібник / В. М. Бойко. — К.: Правова єдність, 2015. — 618 с.

32. Дьомін Ю.М. Митне право України : навч. посібник / Ю.М. Дьомін, С. Ю. Дьоміна, Н. М. Железняк, [та ін.] ; за ред. О.Х. Юлдашев. — К.: Центр учб. л-ри, 2009. — 232 с.

33. Дубиніна А.А. Основи митної справи в Україні: навч. посіб. / А. А. Дубиніна, С.В. Сорокіна, О.І. Зельніченко. — К.: Центр навч. літ., 2010. — 360 с.

34. Мединська Т. В. Податкова система : навч. посібник / Т. В. Мединська, Н. І. Власюк. – [3-тє вид., перероб. та доповн.] – Л. : Магнолія 2006, 2016. – 424 с.
35. Податкова політика України : стан, проблеми та перспективи : монографія / [П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій та ін.; за ред. З.С. Варналія]. – К. : Знання України, 2017. – 675 с.
36. Сідельнікова Л.П. Податкова система: навч. посібник / Л.П. Сідельнікова, Н.М. Костіна. – К.: Ліра-К, 2016. – 576 с.
37. Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика) : монографія / Л.Л. Тарангул. – Ірпінь : Академія ДФС України, 2013. – 286 с.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

1. Ареф'єва О. В. Планування економічної безпеки підприємств / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко. – К. : видавництво Європейського ун-ту, 2004. – 169 с.
2. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / за ред. Т. Г. Васильціва. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 388 с.
3. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: монографія / Тарас Григорович Васильців. – Львів: Арал, 2008. – 386 с.
4. Економічна безпека : Навчальний посібник / за заг. ред. З. С. Варналія. – К. : Знання, 2009. – 647 с.
5. Живко З. Б. Методологія управління економічною безпекою підприємства : Монографія / З. Б. Живко. – Львів: Ліга-Прес, 2013. – 474 с.
6. Жихор О.Б., Куценко Т.М. Економічна безпека: Навчальний посібник. – Харків: ХІБС УБС НБУ, 2013. – 144 с.
7. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства : Навчальний посібник / Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
8. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : моногр. / за ред. Валерія Михайловича Геєця. – Х. : Інжек, 2006. – 240 с.
9. Мойсеєнко І. П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : Навчальний посібник / І. П. Мойсеєнко, О. М. Марченко. – Львів: ЛДУМВС, 2011. – 380 с.
10. Ортинський В. Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : Навчальний посібник / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін. – К. : Правова єдність, 2011. – 544 с.
11. Тумар М. Б. Основи економічної безпеки підприємства : навчальний посібник / М. Б. Тумар. – К. : Хай-Тек Прес, 2008. – 232 с.
12. Фінансова безпека підприємств і банківських установ : монографія / за заг. ред. А. О. Єпіфанова. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 295 с.
13. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
14. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
15. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
16. Васильців Т. Г. Недоліки державної політики гарантування соціальної безпеки у сфері зайнятості населення / Т. Г. Васильців, О. І. Ляш // Економіко-правовий науково-практичний журнал «Малий і середній бізнес (право, держава, економіка)». - № 3-4 (50-51). – К.: Ін-т законодавчих передбачень і правової експертизи, 2012.– С. 144-151.
17. Васильців Т. Г. Механізми розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємництва на сільських територіях / Т. Г. Васильців, Ю. А. Поповіченко // //Науковий вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів, вип. 24.2, 2014. – С.195-200.
18. Васильців Т. Г. Організація планування адаптації торговельного підприємства як засіб зміцнення його економічної безпеки / Т. Г. Васильців, Р. М. Уразалієв // Науковий вісник: Збірник науково-технічних праць. – ЛьвівНЛТУ України, 2011.- Вип. 21.2. – С.153 – 158.
19. Васильців Т. Г. Проблеми та пріоритети посилення соціального та інтелектуального

- складників економічної безпеки / Т. Г. Васильців, Н. П. Бицька // Науковий вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів : НЛТУ України, 2010.- Вип. 20.2. – С.156 – 159.
20. Васильців Т. Г. Удосконалення методики оцінювання економічної безпеки підприємства / Т. Г. Васильців, Р. М. Микитюк // Науковий вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів, вип. 22.14, 2012. – С.180 – 188.
21. Васильців Т. Г. Узагальнення концептуальних основ економічної безпеки підприємства / Т. Г. Васильців, О. Р. Ярошко // Науковий вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів : НЛТУ України. 2011. – Вип. 21.2. – С. 132 – 136.
22. Васильців Т. Г. Фінансова безпека підприємства: місце в системі економічної безпеки та пріоритети посилення на посткризовому етапі розвитку економіки / Т. Г. Васильців, О. Р. Бойкевич // Торгівля, комерція, підприємництво : зб. наук. праць. – Львів : вид-во Львівської комерційної академії, 2009. – С. 31 – 35.
23. Васильців Т. Г. Фактори та джерела загроз економічній безпеці підприємства / Т. Г. Васильців, М. Б. Пасічник // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – Львів : НЛТУ України, 2008. – Вип. 18.10. – С. 128-135.
24. Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку : наук. доповідь / Олександр Степанович Власюк // Нац. ін-т проблем міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. – К. : Вид-во НППМБ, 2008. – 48 с.
25. Гаврилюк А. М. Формування системи управління економічною безпекою підприємництва / Анжела Миколаївна Гаврилюк // Економіка та держава . – 2005. - № 10. – С. 43-45.
26. Економічна безпека торговельного підприємства : моногр. / Л. О. Омелянович, Г. Є. Долматова. – Донецьк : Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, 2005. – 196 с.
27. Зубок М. І. Безпека підприємницької діяльності. Нормативно-правова документація комерційного підприємства, банку / М. І. Зубок, Р. М. Зубок. – К. : Істина, 2004. – 144 с.
28. Капаруліна М. С. Максимізація вартості підприємства як критерій ефективності його функціонування /М. С.Капаруліна // Стратегічні пріоритети. – Нац. ін-т стратегічних досліджень. - № 3 (4), 2007. – С. 84-90.
29. Карачина Н. П. До питання соціоекономічних аспектів управління безпекою підприємства / Наталія Петрівна Карачина // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону : Фінансова політика та інвестиції : зб. наук. пр. Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування та ін. Сер. зайнятість та соціальна інфраструктура. Вип. 12. - № 3. – Луцьк : ВОРВП Надтир'я, – 2006. – С. 76-92.
30. Кельдер Т. Л. Економічна безпека банківської системи України в умовах глобальної фінансової кризи / Т. Л. Кельдер, Л. В. Худолей // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво . - 2013. - Вип. 2. - С. 181-185.
31. Ковальчук Т. Т. Економічна безпека і політика: із досвіду професійного аналітика / Трохим Тихонович Ковальчук. – К. : Знання, 2004. – 638 с.
32. Коженювські Л. Управління безпекою / ЛешекКоженювські// Актуальні проблеми економіки. – 2004. - № 1. – С. 147-154.
33. Крутов В. В. Становлення та розвиток недержавної системи безпеки підприємства / В. В. Крутов. – К. : Фенікс, 2008. – 406 с.
34. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня економічної безпеки України / За ред. А. І. Сухорукова. – К. : НППМБ, 2003. – 64 с.
35. Нижник В. М. Економічна дипломатія та економічна безпека України : навчальний посібник / Віктор Михайлович Нижник. – Хмельницький : вид-во ХНУ, 2007. – 299 с.
36. Предборський В. А. Економічна безпека держави : моногр. / Валентин Антонович Предборський. – К. : Кондор, 2005. – 391 с.
37. Сухоруков А. І. Фінансова безпека держави / А. І. Сухоруков, О. Д. Ладюк. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
38. Тумар М. Б. Стратегії сучасного підприємства та його економічна безпека : Навчальний посібник. – К. : Хай-тек прес, 2008. – 400 с.
39. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект: Монографія. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2007. – 436 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ

1. Губені Ю.Е. Підприємництво: Навчальний посібник. – Львів: НВФ «Українські технології», 2012. – 572 с.
2. Семенов В.Ф., Сіваченко І.Ю., Федоряка В.П. Загальний курс агробізнесу: Навч. посібн. - К.: Знання, КОО, 2000. - 301 с.
3. Міжнародний агробізнес. Кредитно-модульний курс. Навч. посіб. 3-тє вид. перероб. та доп. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 284 с.
4. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу: Навчальний посібник/І.П.Бідзюра, В.К.Збарський, М.М.Ільчук.-К.- 2001.- 320 с.
5. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу: Навчальний посібник /М.М.Ільчук, Т.Д.Іщенко, В.К.Збарський та ін.; За ред.М.М.Ільчука.-К.: Вища освіта, 2002.- 398с.
6. Підприємницька діяльність та агробізнес / За ред. М.М.Ільчука, Т.Д.Іщенко. - К.: Вища освіта, 2006. - 543 с.:іл.
7. Організація виробництва і аграрного бізнесу в сільськогосподарських підприємствах. Підручник/ За ред.С.П.Азізова. - К.: ІАЕ, 2001. - 834 с.
8. Кафлевська С.Г., Власенко І.В. Агробізнес (Навчальний посібник)/ С.Г. Кафлевська, І.В. Власенко - Вінниця, Гіпаніс, 2007 - 316 с.
9. Міжнародний агробізнес: Навч. пос./За ред. І. Ю. Сіваченка, О. В. Захарченка - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 266 с.
10. Губені Ю. Основи підприємництва та агробізнесу. - Навч. посібник. - Львів: Укр. технології, 2002. - 256 с.
11. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероблене. / В. Г. Андрійчук. — К.: КНЕУ, 2002. — 624 с.
12. Організація і планування сільськогосподарського виробництва. Підручник/За ред.М.М.Ільчука та Л.Я.Зрібняка. - Вінниця: Нова Книга, 2009. - 456 с.
13. Покропивний С.Ф., Соболь С.М., Швиданенко Г.О. Бізнес - план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни - К.: КНЕУ, 2001. - 160.
14. Красноручський О.О. Принципи побудови систем збуту та розподілу продукції сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / О. О. Красноручський // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. – 2013. – № 5. – С. 56-66. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2013_5_10
15. Красноручський О. О. Закономірності та принципи функціонування систем ринкового розподілу продукції аграрних підприємств [Електронний ресурс] / О. О. Красноручський, О. Р. Азізов // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2015. - Вип. 4. - С. 3-13. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_ekon_2015_4_2
16. Господарський Кодекс України. Закон України. № 436 - IV від 16.01.2003 р. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
17. Підприємницьке право : практикум / [Л.В. Ніколаєва, В.В. Орленко, Н.А. Мазаракі та ін.] – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 168 с.
18. Підприємницьке право в схемах: загальна частина: Навч. посіб. / За заг. ред. С.І. Бевз / Бевз С.І. – К. : ПП “Фірма “Гранмна”, 2012. – 292 с.
19. Про захист економічної конкуренції. Закон України № 2210-III від 11.01.2001р. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.